

KARIN HÄRJEGÅRD

Horké vafle a melodie hor

Nejkrásnější hudbou jsou zvuky horské přírody...

Emily bude brzy třicet, ale vůbec jí nepřipadá, že by měla jasno v tom, co v životě chce. Žije v Uppsale a studuje na univerzitě, protože vzdělání je pro její bohatou rodinu velmi důležité. Sama však stále silněji cítí, že v ní dřímá nenaplněná kreativita, kterou zdédila po své zesnulé babičce Hildě. Jednoho dne sebere odvahu a vydá se do Härjedalenu, kde potká Helenu, která právě rekonstruuje Hildin statek a nadšeně plánuje otevření vlastní restaurace.

Helena, hledající rovnováhu mezi láskou k Rikardovi a nově nabytou nezávislostí, pomáhá Emily najít cestu zpět k sobě. Společně prozkoumávají zasněžené hory a okolní krajinu a Emily se začíná vracet ke svým kořenům. Najít sebe sama však nebude tak snadné, jak si představovala.

Horké vafle a melodie hor je třetím dílem oblíbené série Vaflárna. Znovu přináší vřelý a dojemný příběh o hledání vlastní cesty a odvaze následovat své sny.

„Karin Härjegård píše tak niterně, věrohodně a přitom realisticky, že její díla jsou skutečnou perlou.“

– M-Magasin

„V popisu horského světa a jeho obyvatel je jakési kouzlo, které činí tuto knihu zvláštní a velmi čtivou. V příběhu je krásný rytmus, v tom, co se říká, ale i v tom, co se jen tuší.“

– BTJ, hodnocení 5 hvězdiček z 5

KARIN HÄRJEGÅRD

*Horké vafle
a melodie hor*

Přeložila Edita Petrášová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

*Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Copyright © Karin Härjegård 2024 by Agreement with Enberg Literary Agency AB and Andrew Nurnberg Associates Prague

Translation © Edita Petrášová

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2026

All rights reserved

ISBN 978-80-271-8700-3 (ePub)

ISBN 978-80-271-8699-0 (pdf)

ISBN 978-80-7625-942-3 (print)

Pro Idu-Maju

Ledová zima

Helena

KAPITOLA 1

HELENA SLEZE ZE stoličky a o pár krůčků ustoupí, aby se mohla podívat na výsledek. Teď už by nikoho ani nenapadlo, že tyto zdi v hale byly předtím staré a zažloutlé. Po několika nátěrech jsou krásně čisté a září bělobou. Odloží štětec a otře si čelo. Najednou na ni dolehne únava. Dojde do kuchyně, nalije si sklenici šťávy, posadí se ke stolu k oknu a vyhlédne ven do bílého prostoru. Střecha stodoly i celý dvůr leží pod mohutnými závěsemi sněhu a proti jemně růžovému nebi se na holých větvích břízek třpytí námraza. Jako pokaždé, již od prvního dne, kdy se sem na statek přestěhovala, ji ohromí ta nádhera. Kolik rán tu u okna už proseděla, kolikrát pozorovala, jak se noční temnota pomalu vytrácí a nastupuje ranní úsvit, jehož světlo se začne rozprostírat nad stále zřetelnějšími obrysy dvora. Kolikrát si brala hrnek s kávou ven do zimy, jen aby se mohla dívat na ten žlutý dům, který byl její. Velký dům, stodola a malé hostinské chatky. I vyšlapaná cestička dolů k jezeru patří jí. Je to neskutečný pocit.

Napije se šťávy z černého rybízu. Letos na konci léta uzrálo hodně rybízu, červeného i černého, a ona za odpoledního slunce trávila spoustu hodin v zahradě, odháněla rozdivočené vosy, trhala a plnila jeden kbelík za druhým. Potom po večerech vyráběla šťávy a zavařeniny. A rybízové želé, které je tak skvělé k losím biftekům, jež odpočívají ve sklepe v mrazáku.

Začala s rekonstrukcí a celé to výjimečné léto bylo naplněné tvrdou prací. Stále má před očima, jak bojovala s prosklenou verandou, jak začala oškrabávat barvu kolem špaletových oken s bublinkovým sklem, aby pak mohla všechno natřít na bílo. Se špachtlí v ruce dělala, co mohla, ale barva držela jak přibitá. „Ta-hle špachtle je absolutní top,“ prohlásil tehdy chlapík ve stavebninách. „Pružná ocel a ergonomická rukojeť.“ Bez šance. Barva nepouštěla a do všech těch malých zákoutí kolem okenních rámu se nedalo dostat.

Vzpomíná, jak jí docházela energie a pomalu ji přemáhala bez-naděj. V hlavě se jí vršil nekonečný seznam věcí, které bylo třeba udělat. Vymalovat nebo vytapetovat místnosti, strhnout starý sešlapaný koberec na schodišti, opravit střechu stodoly. To obrovské množství práce ji na chvíli ochromilo. Přemohl ji strach, že to nezvládne. Že koupě statku bylo čiré bláznovství.

Zvedne se a vyjde na prosklenou verandu. Venku vládne ledová zima. Na okna vymaloval mráz drobné třpytivé kytičky. Obvolávala okolí a prosila o pomoc, protože jí došlo, že všechno sama nezvládne. Opravdu jsem se změnila, pomyslí si a znovu si lokne šťávy. Prosila o pomoc a ta přišla. Nejdřív přispěchala Louise, se svými copy a světýlky v očích. Louise, ve které získala tak skvělou přítelkyni. Pak Ella a Tyra, Louisiny kamarádky, jež se staly i Heleninými. Dokonce dorazil i Rikard. Přivítala ho, a když ji vzal do náruče, doufala, že si nebude připadat jako nějaký pomocník či správce. Už jí v minulosti pomohl tolikrát a pořád o tom vtipkoval.

„Jsem tvůj přítel, nebo hodinový manžel?“

Teď, o několik měsíců později, si stále není jistá. Jednou sem vzal Rikard jejího tátu a z toho měla zřejmě největší radost. Že táta přijel a pustil se se západem do všeho, co bylo třeba. Tušila, že se cítil jako volný pták, kterého vypustili z bytu, kam se nedávno nastěhoval. Táta není panelákový typ, pomyslela si. Je to člověk, který se neustále potřebuje hýbat, řešit věci, opravovat, kutit, organizovat. Kéž by se místo toho přestěhoval sem, ona by dala do pořádku chatky a táta by mohl bydlet v jedné z nich.

Vzájemně si pomáhali, seškrábali tu příšernou barvu a pak všechno vymalovali. Helena nikdy nezapomene na ten pocit, když mohla konečně na verandu umístit bílý nábytek, který koupila na bleším trhu v Ljusnedalu. Jak skvěle tam pasoval. Ten pocit, když na stůl postavila popraskanou vázu se srpnovým kvítím.

Jde zpátky do tepla. Zastaví se v hale a prohlíží si nově vymalované zdi. Musím postupně, krok za krokem, pomyslí si. Jeden pokoj, jedna stěna. Jedině tak to zvládnou. Vzpomíná si, jak pravidelně odbíhala, aby ostatním pomocníkům naservírovala kávu a čerstvě upečený koláč s vanilkovým pudinkem. Nebo rychle nachystala těstovinový salát, aby měla co nabídnout. A nikdy nezapomene na teplé letní večery, kdy spěchali dolů k jezeru, aby se vykouпали.

Zazvoní telefon a Helena ho vyndá z kapsy. Volá Rikard. Co jsou oni dva vlastně? Je to její přítel a chodí spolu? Říká se tomu tak i v jejich věku? A jsou vůbec pár? Stále to neví. Ani on to neví, ale on to vědět potřebuje.

„Musí se všechno definovat?“ zeptala se ho, když od ní naposled odjížděl domů. A tušila, že se opakuje. Jako gramofon, co měli rodiče v domě, ve kterém vyrostla. Jako ta vinylová deska s Georgem Michaellem, která byla poškrábaná a pořád se zadržovala. Stejná slova i tóny jely pořád dokola. *The careless whispers of a good friend. The careless whispers of a good friend.* Hovor nepřijme a opatrně pohladí zeď. Zavolá mu později. Pevně doufá, že stěnu pořádně očistila a barva na ní bude dobře držet.

Helena

KAPITOLA 2

Z KUCHYŇSKÉHO OKNA Helena zahlédne, jak někdo přijíždí na lyžích a vedle nadšeně pobíhá zlatý retrívr. Hodí na sebe bundu, nazuje boty a vyjde na dvůr.

„Hej!“ zvolá a zamává.

„Ahoj!“ odpoví Louise a zvedne hůlku na pozdrav.

Když Louise dojede na dvůr, obejmou se. Copánky se jí mrazem bíle lesknou. Helena pohladí Benyu, která vrtí ocasem tak, že to vypadá, jako by se každou chvíli chystala odlepit od země a odletět.

„Kam ses to vydala?“ zeptá se Helena.

Louise pokrčí rameny.

„Jenom tady dolů k jezeru. Potřebovala jsem vypadnout a být chvíli sama. Říkala jsem si, že v takovýhle den tam nikdo nebude.“ Vytáhne z kapsy u bundy krabičku se *snusem* a vloží si trošku tabáku pod ret. „Původně jsem chtěla vyrazit na prkno, jenže na Funäsdalsbergetu jsou mraky lidí a na to dneska fakt nemám.“

Kéž by si Helena vzala v té rychlosti čepici, mrzne až praští a na hlavu je jí příšerná zima.

Louise chvíli mlčí a pak pokračuje:

„Musím se přiznat, že jsem po všech těch svátcích úplně hotová. Okolo Vánoc i na Nový rok jsme měli v obchodě s nábytkem narváno. A na Tři krále jsme dokonce trhli rekord. Kromě toho mám čím dál víc vlastních klientů, a tak mám občas lidí až po krk.“

Stojí a opírá se o hůlky. Lyže pomalu kloužou tam a zpátky. Je nezvyklé vidět Louise tak unavenou, pomyslí si Helena. Vždycky bývá plná energie a nadšení.

„Co dneska děláš ty?“ zeptá se Louise.

Helena zkrří ruce na prsou, aby se malinko zahřála.

„Vymalovala jsem halu, už je to úplně hotové. Chceš se podívat? Nedala by sis kafe?“

„Ne, bohužel nestíhám. Musím ještě vyjet nahoru k chatám a mrknout se na jeden *malý objekt*.“ Poslední slova zdůrazní.

„Budeš tam navrhovat interiér?“

„Jo, našla jsem pár tapet, které chci panstvu předvést, barevná řešení, která podle mě ladí s jejich *aktivním a dobrodružným stylem života*.“

Pokouší se o stockholmský přízvuk a Helena se nahlas zasměje.

„Ty seš ale číslo.“

Louise vypadá spokojeně a vzhledne k domu.

„No a co jinak, jak to jde?“

Helena se zhluboka nadechne.

„Po nekonečné mailové korespondenci jsem získala povolení k prodeji alkoholu, což není nic snadného. Například jsem musela složit písemnou zkoušku, abych předvedla, že se v zákonech ohledně alkoholu vyznám. No, a härjedalenské úřady pak zřejmě došly k názoru, že jsem vhodná hostinská, a povolení mi vydaly.“

„Blahopřeju!“

„Dík.“

Helena pozoruje Benyu, jak bloumá po dvoře. V tom, jak pes pobíhá kolem a všechno očichává, je cosi uklidňujícího.

„Už je zavedené i geotermální čerpadlo,“ pokračuje Helena. „Z toho mám radost. Příští týden by měli úplně dodělat kuchyň a taky jsem najala malíře, kteří vytapetují velký sál. Na to už jsem se necítila.“

„Super,“ pochválí ji Louise. „To je teda fakt pokrok.“

„Pak se chystám na komůrku,“ pronese dál Helena a strčí si do kapes ruce, které jí za tu chvíli stihly úplně promrznout. „Nebo

teda na salónek s krbem, jak té místnosti budu říkat. Budu se do puntíku držet tvých návrhů.“

„To je prima,“ má radost Louise.

Helena se zarazí a v myšlenkách odpluje jinam. Ke krbu z červenohnědých cihel, který se bude muset celý natřít na bílo.

„Jo, postupuje to,“ řekne. „A pořád podle plánu, slavnostní otevření restaurace má být za necelé tři měsíce, na konci března. Přesněji řečeno, na Den vaflí.“

„Takže na to zahájení budeš servírovat vafle?“

„Jo, vlastně jo. Hodlám spojit své dva světy.“

„Paráda,“ řekne Louise a protáhne si záda.

Na okamžik se objeví Benya, ale hned zase odběhne a brodí se okolo ve sněhu.

„Potom tady máme svatbu Elly s Michaelou, to bude na začátku dubna. A po ní se začnou chystat velikonoční stoly.“

Louise si navlékne hůlky.

„To je fantastický,“ řekne. „Člověk by nevěřil, že seš stejná osoba jako ta troska, co ke mně dorazila do vaflárny tehdy v létě... jak už je to dlouho?“

„Brzy to budou dva roky,“ doplní Helena a okamžitě se jí vybaví, jak to všechno tenkrát bylo.

„Bylas vyčerpaná a zoufalá. Skoro průsvitná. A podívejme se na tebe teď. Plná sil. V životě by nikdo nehádal, že ti táhne na padesát.“

Ačkoli se Louise snaží o lehký tón, v jejích slovech se skrývá cosi vážného. Možná zásadního. Je v tom hluboká pravda, že člověk skutečně může svůj život změnit, i když je úplně na dně a sám tomu už nevěří.

Louise pískne na Benyu a fenka se okamžitě přiřítí. Sníh jí odletuje od tlapek.

„Tak já už pojedu,“ řekne, ale zarazí se. „No, víš... já jsem vyrostla v rodině podnikatelů. Máma s tátou pracujou tak nějak furt. Já pracuju tak nějak furt. Je to strašná dřina, i když většinou je to zábavný. Ale...“ Zaváhá, nejistá, jak pokračovat. „Ale myslíš si, že tu restauraci zvládneš úplně sama? To je fakt hodně práce a...“

Helena mávne rukou.

„Já vím,“ řekne. „A jsem samozřejmě připravená pracovat tvrdě. Ale abych tohle zvládala co nejlíp a co nejprofesionálněji, tak plánuju dělat jen večere na objednávky. Svatební hostiny, oslavy padesátin a podobně, chápeš?“

„To je chytrý,“ pochválí ji Louise. „Hodně chytrý.“

„A zároveň chci mít otevřeno pro náhodné hosty, kteří se staví na kávu,“ vysvětluje dál Helena. „Chtěla bych nabídnout šálek dobré kávy nebo horké čokolády se šlehačkou lidem, co se tu objeví na lyžích nebo půjdou okolo na túru, a k tomu mít vždycky v zásobě na mrazáku něco dobrého k zakousnutí. Co myslíš, zní to rozumně?“

„Rozhodně,“ odpoví Louise. „Zní to skvěle. Už se těším, až se tu zase někdy stavím na kafe.“

Upraví si lyžařské brýle a vydá se s Benyou po boku na cestu.

„Tak zas někdy příště!“ volá za ní Helena.

Louise zvedne hůlku a zakřičí:

„Ahoj! Měj se!“

Emily

KAPITOLA 3

„TO BY SIS ani na takovýhle večer nemohla vzít nové?“ zeptá se mě máma a promne prsty rukáv mých zelených šatů. „Nechtěla jsem nic říkat, ale...“

Obrátí se k jídelnímu stolu a dál se věnuje prostírání.

„Tyhle jsou nové,“ dostanu ze sebe.

Máma se natáhne přes stůl ke kytici a poupraví pár lístků.

„Emily, ty víš, co tím chci říct. Myslím nové, jako opravdu nové. Ne že sis je právě koupila v nějakém svém oblíbeném secondhandu.“

Zírám do podlahy. Na kamenné dlaždice, které na mamčinino přání nechal táta dovést až z Maroka. Tyhle nejsou tak krásně vzorované, jak marocké bývají, ale jednobarevné, chladně šedé.

„Už mi bude dvacet osm,“ špitnu. „Tak bych si snad mohla sama vybrat, co si obleču.“

Máma přejde ke kuchyňskému ostrůvku, kde je na různých tácech a v mísách připraveno jídlo od cateringové firmy. Srovná všechno přesně tak, jak chce.

„Mohla bys mi to vyfotit?“ zeptá se. „A pak mi to poslat? Umíš to mnohem líp než já.“

Vytáhnu foťák z tašky a zkusím občerstvení zaměřit hledáčkem. U jednotlivých pokrmů jsou malé cedulky s elegantně popsanými názvy. *Krůtí maso na bylinkách se smaženou cibulkou. Celer zapečený v soli s jemným lanýžovým dresinkem a kadeřávkem od lokálního dodava-*

tele z Huvvudsty. Grand reserve (kozí sýr) se zimní marmeládou ze švestek a skořice. Jsou to docela pěkné kombinace barev. Udělám pár slušných snímků.

„Výborně,“ pochválí mě máma a teatrálně mi pošle vzdušný polibek.

Pak položí k salátu stříbrný příbor, ale jako by to nechtěla nechat být jen tak.

„Tátovi je padesát a bude to jeho narozeninová oslava,“ řekne stroze. „Takže i pro tebe by mělo být samozřejmostí vzít si na sebe něco nového. Myslím, že přesně víš, co tím myslím.“ Poupraví si černé šaty, jako by tím chtěla zdůraznit ty *nové šaty*. Potom si pečlivě uhladí světlé nakrátko střižené vlasy. Je dokonale upravená, má perfektně nabarvené řasy, make-up v naprosto totožném odstínu jako pleť a decentně nanesenou tvářenku. Přesně jako vždycky.

„Samozřejmě že se převléknu,“ řeknu, ačkoli jsem doufala, že se tomu vyhnu. Doufala jsem, že bude prostě mlčet a nechá mě, abych si vzala šaty, jaké sama chci. Přesto jsem předtím narychlo skočila do obchodního domu NK a jedny šaty koupila. Pro všechny případy.

Jak můžu být tolik jiná než ona? Těžko pochopit. Jak můžu být já se svými hustými vlasy, nepoddajnými tmavými loknami a slabostí pro šaty ze secondhandu její dcera? Ani tátovi nejsem podobná. Naopak oni dva jsou, co se týče chování i stylu, skoro stejní, mají stejné zájmy, zastávají stejné hodnoty, a mají dokonce i stejnou profesi v oblasti financí. Já jsem vždycky byla jiná. Sice taky studuju ekonomii, ale asi to nikdy nedodělám. Nechci to dodělat, protože netuším, co potom. Tolikrát jsem slyšela, jak táta o mně a mé budoucnosti mluví před svými přáteli.

„Jojo, víš, Emily taky studuje ekonomii.“ Pýchou se mu vždycky chvěje hlas. „Ale ona si mohla vybrat cokoli, na gymplu měla přírodovědný program a ty nejlepší známky.“

Jenže v těch jeho řečech není ani stopy po mé nejistotě, neklidu, strachu, že nejsem dost dobrá, ani stopy po tom, že vůbec netuším, co chci od života. Máma s tátou a ty jejich ambice a cíle, kterých vždycky dosáhnou. Já a mé neustálé pochyby. Oni dva spolu a pak já. Jsme jako dva různé týmy v jedné rodině.

Asi jsem se celý život cítila, jako bych k nim nepatřila, jako by mě někdo omylem vyměnil. Pamatuju si, jak jsem coby hodně mladá četla povídku Selmy Lagerlöfové a měla pocit, že jsem se v ní našla. Sedlácký pár si vyjede do lesa, koně se splaší a novorozenec vypadne matce z náručí. Po nějakém čase novorozeně najdou, ale něco se s ním stalo. Dítě se až podezřele podobá trollovi.

„Emily!“ Do kuchyně vběhne táta. Můj pohledný otec v tmavém obleku, bleděmodré košili s nedbale uvázanou kravatou, jak si ji umí uvázat pouze on, a přitom vypadá zcela bezchybně. Sevře mě v náručí a málem mě udusí svou kolínskou. „To je báječné, jak se má milovaná dcera nemůže dočkat mé oslavy.“ Hrozně přehrává, a jak překotně mě chytil, stejně rychle mě pustí. „Sophie, kdy mají dorazit hosté?“ zeptá se mámy.

Máma zkontroluje své sportovní hodinky.

„Za půl hodiny jsou tu.“

Táta se rozhlédne po kuchyni a zjišťuje, jestli může s něčím pomoci. Máma zavrtí hlavou.

„Takže všechno pod kontrolou?“ ujistí se a políbí ji na tvář.

„Samozřejmě.“ Máma zní trochu podrážděně. „Je to stejná cateringová firma jako vždycky. Na ně se dá spolehnout.“

„Filip se nezval?“ zeptám se.

„Jasně že ozval,“ řekne máma. „Dneska ráno volal a přál nám hezkou oslavu.“

Jistě. Samozřejmě že si vzpomněl a včas se ozval, ačkoli se nachází v jiné zemi, v jiném světě. To je celý on, můj mladší bratr. Ten má přehled o všem. Student práv na Westminsterské univerzitě v Londýně, kde navázal na Cambridge. Tenis, spousta přátel, přítelkyně Alexandra z Lundu, která studuje na stejné univerzitě jako on, pouze jiný program. Filip má všechno perfektně uspořádané, učesané, zrežirované. Ještě štěstí, že mají rodiče aspoň *jedno takové* dítě.

„Všechny moc zdraví,“ dodá táta.

„Díky. Má se dobře?“

„Jasně, vždyť víš, jaký Filip je. Ten se má vždycky dobře.“

Emily

KAPITOLA 4

TÁTA VYTÁHNE Z ledničky láhev šampaňského a během vteřiny vykouzlí tři sklenice. Vmžiku máme v ruce každý svou sklenku a on nám nalije. Víno bublá a šumí. Chystá se pozdvihnout sklenici a pronést přípitek, když mu zazvoní telefon. Jako vždycky v nejnevhodnější chvíli. Odloží šampaňské a přijme hovor.

„No jo,“ prohodí máma a zeširoka se na mě usměje. „To je celý Johannes. Tak si zatím musíme připít my dvě. *Skål!*“

I já pozvednu sklenku.

„*Skål!*“

Táta se protáhne podél prostřeného jídelního stolu a zmizí na balkón. Odtud už není slyšet, co říká, ale je jasné, že to je něco pracovního. Ani ve snu by mě nenapadlo, že by to mohlo být něco jiného.

Máma si vezme šampaňské a vyjde s ním do haly, nejspíš aby se ještě předtím, než dorazí hosté, rychle zkontrolovala v zrcadle.

Já přistoupím k velkému panoramatickému oknu vedoucímu do zahrady. Nad vilovou čtvrtí visí těžké mraky. Bazén, ve kterém jsem se jako dítě a teenager koupala, je zakrytý, zahradní nábytek vypadá nově a je zvláštní, že tu stojí i teď, uprostřed zimy. Trávník je špinavý a zhnědlý, ne jako v létě, kdy je vždycky perfektně upravený a robotická sekačka ho neustále udržuje v dokonalém stavu. Nikdy však na něm v létě nejsou květiny nebo nějaké rostliny, nic,

co by rodiče mohlo okrádat o čas, který chtějí věnovat jen práci nebo svým zájmům. *Zbytečná ženská dřina*, říká máma, když přijde řeč na péči o zahradu. Po ulici proti větru ztěžka kráčí nějaký muž. Zrovna začíná pršet, déšť bubnuje do obrovských oken. Typická zima v Uppsale.

Vzápětí jsou oba rodiče zpátky u kuchyňského ostrůvku.

„Tak si znovu připijme,“ zvolá máma a usmívá se na nás oba.

Jenže táta nereaguje. Jeho vždy pečlivě uhlazené vlasy jsou rozčuchané tak, jak jsem to snad ještě nikdy neviděla. Uprostřed jsou dokonce vidět i kudrny. Máma mu účes upraví a zostra se ho zeptá:

„Co se stalo, Johannesi?“

Táta si rukou zakryje ústa, nakrčí čelo a vydá jakýsi zvuk. Něco jako pláč.

„Panebože, co se stalo?“

Máma na něj zírá.

„Táta umřel,“ dostane ze sebe.

Pár vteřin ho pozoruju. Ten jeho zkormoucený výraz. Pak ho obejmou. Pláče mi na rameni a já nemůžu uvěřit, že se tohle opravdu děje. Můj otec mi pláče na rameni? Celý se třese pláčem? Kvůli svému otci, se kterým v podstatě nikdy nebyl v kontaktu, kvůli člověku, kterého jsme dávno, od doby, kdy jsem byla malá, vůbec neviděli? Opatrně ho pouštím. Působí zranitelně jako malé dítě.

Máma nás nechá stát na místě. Vezme si z kuchyňské desky telefon a vytočí číslo. Pak se vydá přes celou místnost, klapot jejích podpatků se rozléhá po kamenné dlažbě a mně je jasné, že obvolává hosty. Slyším jenom úryvky hovoru. *Ahoj, tady Sophie... Bohužel to musíme dneska zrušit... Něco neodkladného v práci... Oslavíme to jindy...* Nikdo není tak akční a efektivní jako moje máma. Časem se neplýtvá. A před návštěvou žádné slzy.

„Přijdou jindy,“ oznámí a vrátí se za námi. „Zítřka se podíváme do kalendářů vybereme jiné datum.“ Podívá se pozorně na tátu a jemně ho pohladí po ruce. „Co takhle trochu whisky, Johannesi?“

Táta si hřbetem ruky otře oči. Máma utrhne kuchyňskou papírovou utěrku z role u dřezu a podá mu ji.

„Ano,“ souhlasí rozechvělým hlasem. „Asi by to chtělo kapku něčeho ostřejšího.“

Máma zamíří k baru a cestou zvolá:

„Chcete někdo něco k jídlu? Máte hlad?“

Podíváme se s tátou na sebe.

„Ne,“ odpovíme jednohlasně.

„Dobrá,“ řekne. „Ze zeleniny a ovoce můžeme zítra ráno udělat smoothie a třeba salát k obědu. Maso se musí dát na mrazák a sní se jindy.“

Za okamžik je zpátky se dvěma sklenkami whisky. Jednu podá tátovi a druhé se chopí sama.

„A co ty, Emily, co si dáš ty? Čaj?“

Držím se, abych se nerozesmála. Táhne mi na třicet, ale mně whisky nenabídne.

„Jasně, dám si čaj.“

Emily

KAPITOLA 5

O CHVILKU POZDĚJI je máma převlečená do pohodlného domácího oblečení, kterému říká *tepláčky na pohodu* a bere si je po dlouhém pracovním dni, kdy se konečně může odličít a uvolnit. To taky teď udělala a rázem vypadá tak mladě, jako malá holka. Táta je pořád v obleku, ale v rozepnuté košili a bez kravaty. Zalezla jsem si do křesla a oni si sedli vedle na gauč. Máma rozdělala oheň v krbu, našla na Spotify klidnou hudbu, která se podle ní teď přesně hodí, tu, co hrávají v oněch nemožných wellness zařízeních, kam mě s sebou občas tahá. Zvuk se line z vestavěných reproduktorů po stranách krbu. Svíčky hoří a na stolku před rodiči stojí sklenky z whisky.

Mám v rukou hrnek čaje, zírám do ohně a nechám se unášet patetickými snovými tóny saxofonu. Zasteskne se mi po pletení. Proč jsem si ho sem nevzala, vždyť bez něj jinak nikdy nikam nejezdím? Vidím před sebou jehlice a klubka příze, co leží doma u mě v bytě. Bude z toho svetr s vysokým límcem v různých odstínech šedé a fialové, se složitým vzorem ve stylu Fair Isle. Jak může člověk až k zbláznění toužit po ruční práci? Prsty místo toho svírám hrnek, cítím jeho teplo a neviditelně do něj bubnuju. Když už jsem dál nemohla hrát na klavír, zachránilo mě pletení. Když mé prsty dál nesměly tančit po klávesách a tvořit tóny. Jak strašně mi to chybělo! Kolik mi bylo, když jsem naposledy hrála? Chodila jsem do sedmičky? Nebo možná do osmičky?

Vytáhnu z tašky foťák, po špičkách dojdu ke krbu a párkrát vyfotím oheň. Chtěla bych zachytit ten klid ukrytý v plamenech.

Mám před očima dědu, jak jsem ho viděla naposled. Bylo mi přesně dvanáct a já s tátou jsme za ním přijeli na ostrov Fårö, abychom mu pomohli s prodejem domu. Barabizny, jak vždycky táta stavení nazýval. Byla to barabizna. S eternitovou střechou, která se třepotala ve větru od Baltského moře, s odlepujícími se tapetami a předpotopným nábytkem. Ale děda nad domem plakal.

„Vyrosl jsem tady,“ prohlásil, když jsme tam stáli a obhlíželi dům a zarostlou zahradu a moře, které bylo jen co by kamenem dohodil. Měl přerostlé kudrnaté ocelově šedé vlasy, sepranou kostkovanou flanelovou košili a obnošené džíny. Vzpomínám, jak jsem si říkala, že nechápu, jak to může být otec mého táty. Když tam stáli vedle sebe, jako by byli každý z úplně jiné planety. „Prožil jsem tu velkou část svého života.“ Mohutnou rukou si přejel přes obličej. Pamatuju si, že bych ho tenkrát ráda objala, jenže my jsme se nikdy neobjímali. Skoro jsme se nevidali. Pro mě to byl cizí člověk. V té chvíli jakýsi zoufalý cizí člověk.

„Nemůžeš si nechat barák jen proto, že jsi tu vždycky bydlel,“ řekl táta a v očích se mu zrcadlil stres. „My jsme ti přece sehnali pěkný byt ve Visby, nově zařízený, blízko všeho. Bez zahrady, aby ses nemusel starat.“

„Ale co prostor,“ namítl děda. „Já potřebuju kolem sebe prostor.“

Vzpomínám, jak si táta odfrknul. Z prodeje nakonec nic nebylo a děda zůstal ve svém domku až do smrti. A teď, když tátu pozoruju, je zoufalý on. Sedí na gauči, zírá tupě před sebe a jednou nohou divoce podupává. Máma mu položí ruku na stehno.

„Jak ti je?“ zeptám se táty. Vlasy má už zase řádně učešané.

„Ale jo, jde to,“ odpoví. „Byl jsem v šoku. Ani jsem netušil, že byl nemocný.“ Uchopí sklenici a napije se. Snaží se tvářit neutrálně.

„Musíme naplánovat pohřeb,“ prohlásí máma a vezme do ruky telefon. Začne něco rychle vytukávat, zřejmě otevírá některou ze svých poznámkových aplikací a začíná tvořit seznam, co se musí udělat.

„Mami,“ špitnu. „Nespěchej s tím.“

Rozčileně se na mě podívá.

„Proč s tím hned nezačít, na co čekat?“

„Třeba proto, že smutek potřebuje svůj čas a prostor.“ Nevím, kde se to ve mně vzalo, ale vypadlo to ze mě s naprostou samozřejmostí.

Trochu neochotně telefon odloží.

„My bychom se o pohřeb ani starat neměli,“ namítne potichu táta. „O to se určitě postará někdo z mých sourozenců... z mých nevlastních sourozenců. Tipuju, že to bude řešit Annie, nejstarší nevlastní sestra...“ Uprostřed věty se odmlčí a nakloní se nad kolena. „Ale ten smutek,“ pokračuje, „jak to, že cítím smutek nad otcem, kterého jsem sotva znal?“

Vnímám, že jsem skoro přestala dýchat, jako bych se bála, co přijde. Najednou jsme uprostřed rozhovoru, na který jsem tolik let čekala.

„Proč jste se vlastně nevídali?“ zeptám se takřka neslyšně. Slova se vznášejí ve vzduchu a já se bojím, že prasknou jako mýdlové bubliny.

Táta si znovu lokne a pohlédne na mě.

„Nakonec jsem to prostě už nedával,“ řekne tvrdě. „Můj otec, no, a... i moje matka, byli...“ Slova se mu vzpřímí v krku a nedostanou se ven. Bezradně zakroučí hlavou.

Nevím o nich nic, napadne mě a stále se mi to honí hlavou. Nevím nic o své babičce ani dědovi, táta o nich nikdy nechtěl mluvit. Často to vypadá, jako by jeho život před tím, než potkal mámu, byl jen něco vedlejšího, něco, co chtěl za sebou navždy uzavřít. Jednou, když se trochu víc napil, mi řekl, že jeho život začal, až když se seznámil s mámou. Byli tehdy mladí, právě ukončili gymnázium a začali studovat na univerzitě. „S ní jsem mohl být sám sebou.“ Takhle to řekl. Moc dobře si to pamatuju.

„Kdys ho viděl naposled?“ zeptám se, i když jsem toho původně už chtěla nechat.

Rychle vstane.

„Ne, to už je na mě moc,“ řekne. „Nemám sílu o tom mluvit.“ S bouchnutím odloží sklenici na krbovou římsu a vyjde z místnosti.

V tu chvíli mi vyhrknou slzy. Nejsem si jistá, jestli to je kvůli dědovi nebo proto, že jsem rozčílila tátu. Každopádně se cítím hrozně, jako bych to celé zvorala.

„Půjdu si lehnout,“ oznámí máma a zkontroluje své sportovní hodinky. „Je trochu brzo, ale občas se může udělat výjimka.“ Přistoupí ke mně a já se zvednu. „Emily, holčičko moje,“ dlouze mě obejmě.

Emily

KAPITOLA 6

I KDYŽ JE to už dávno, co jsem se odstěhovala z domova, mého dětského pokojíku se za ta léta nikdo ani nedotkl. Zřejmě proto, že rodiče mají opravdu velký dům. Kdyby měli míň místností, zřejmě by ho předělali na pokoj pro hosty nebo šatnu, ale takhle vypadá pořád stejně jako v den, kdy jsem se hned po maturitě vydala na studia do Cambridge. Stejně decentní závěsy, třpytivý šedý přehoz a podél zdi vestavěné šatní skříně. Jen žádné květiny v oknech. Copak by moji rodiče měli čas na zalévání? Na něco tak zbytečného. Vždyť je to *zbytečná ženská dřina. Zbytečná lidská dřina.*

Měli by vidět okna v mém bytě. Orchideje, toulcovka, úžasný vánoční kaktus, voskovky v závěsných květináčích. Ti by koukali, jak se o ně starám. Táta by si odfrknul, máma by to rozhodně okomentovala ve smyslu, jak je důležité věnovat se něčemu, co vás někam posune, co je k něčemu dobré. Mluvila by o mých květinách stejným způsobem, jako se vyjadřuje o mém pletení. Shovívavě, ale s důrazem na to, jaké je to zbytečné mrhání časem.

„Co s těmi všemi pletenými věcmi budeš dělat?“ zeptala se jednou a zvedla rukavice, které jsem upletla z tmavě modré a bílé vlny s vlastním vzorem, jenž jsem pojmenovala Zimní večer.

„No, někomu je dám,“ odpověděla jsem bezstarostně. „Ty bys je třeba nechtěla? Vždyť bude brzy zima.“

Ušklíbla se.

„Ne, děkuju pěkně, já mám kožené. Ty jsou teplé a nepromáčí se.“

Sundám si šaty a přehodím je přes židli u psacího stolu. Zahlédnu se v zrcadle. Husté vlasy, hubené tělo, bílá pleť. Skoro průsvitná, až na pihy, které mám všude na rukách i nohách. Myslím na babičku. Jaká vlastně byla? Jediné, co vím, je, že pocházela odkudsi ze severu, z norrlandských hor. Táta tam v životě nebyl a ona zemřela těsně poté, co jsem se narodila. Prý mě snad ještě při nějaké příležitosti držela v náruči – táta to zřejmě vyfotil, ale ten snímek jsem nikdy neviděla. Jednou jsem se ho odvážila na to zeptat, ale nevím, jestli mě slyšel.

Naši mi nachystali komínek povlečení na komodu a já si povleču postel. Prádlo je čisté, ale nijak zvlášť pěkně nevoní. Máma ho zřejmě v týdnu odnesla do čistírny. Zalezu si do peřin a cítím se jako v nějakém přepychovém hotelu. V hlavě se mi honí spousta myšlenek. Děda, babička, táta v slzách, moje škola, kterou bych měla za rok a kus dokončit. Co budu dělat, až už se nebudu nacházet v onom zvláštním bezpečí přednáškových sálů a seminárních místností? Co si počnu bez svých mnohem mladších spolužáků, kteří už nebudou patřit do mého světa? Za rok dostanu diplom, bude ze mě absolventka vysoké školy a bude načase vrhnout se do pracovního života. Stanu se obchodnicí nebo account manažerkou, analytičkou, správkyní fondů, investiční poradkyní, konzultantkou v oblasti řízení firem... Už při tom pomyšlení mě zachvacuje panika.

Před pouhými pár dny jsem seděla u vedoucího studia, který vypadal mladší než já.

„Pořád ještě nevíte, čím chcete být?“ zeptal se a v jeho modrých očích byl vidět velký otazník.

„Nevím,“ odpověděla jsem a neměla k tomu co dodat. V hlavě jsem měla úplně vymeteno.

„To nemáte žádné plány, žádný cíl?“

Pokrčila jsem rameny. Zřejmě byl z mého očividného nedostatku ambic nervózní a začal cosi zběsile ťukat do počítače. Urovnila jsem si květované šaty a stáhla sukni pod kolena. Tušila jsem, že mám na vínových punčocháčích díru.

„Byla jste během studií v kontaktu s nějakými zajímavými společnostmi?“ zeptal se snaživě. „Nenapsala jste třeba nějakou práci, která...“

„Ne, nic,“ oznámila jsem mu a vstala. Zvedla jsem ze země batoh a hodila si ho přes rameno.

„Tak a co hodláte dělat?“ Jako by to byl jeho problém, nikoli můj.

„Nevím.“ Zamířila jsem ke dveřím, položila ruku na kliku a chtěla ji stisknout, ale pak jsem se k němu otočila a prohlásila: „Rodiče si přáli, abych studovala ekonomii, medicínu nebo práva. Já jsem vlastně nic z toho studovat nechtěla, přesto jsem si vybrala ekonomii, asi proto, že oni se v ekonomické branži pohybovali. Ale víte co?“

Zmateně zakroutil hlavou.

„Já neměla vůbec studovat. Já jsem to vlastně vůbec nechtěla.“

Vstal a zasunul si ruce do kapes, takže vypadal ještě mladší.

„A proč jste teda studovala?“

Těžce jsem polkla.

„Nesnesla bych to zklamání v jejich očích. Chápete?“

Zavrtám se do postele. Zavřu oči, ale nemůžu usnout. Převracím se ze strany na stranu, nakonec jen tak ležím a zírám do tmy. Myšlenky se mi honí v hlavě jako roj zmatených včel. Vytáhnu telefon a navolím hudbu Ólafura Arnaldse, současného islandského skladatele, který má zvláštní dar – jeho tóny v sobě nesou ticho. Když je mi takhle, uklidní mě jedinež klavírní hudba.

Helena

KAPITOLA 7

JE TO VŽDYCKY tak příjemné ho vidět, pomyslí si Helena, když Rikard před domem vystupuje z auta. Lehce prošedivělé vlasy a vousy, svižným krokem přechází zasněžený dvůr. Jde mu naproti. Obejmou se a jejich rty se setkají.

„Stýskalo se mi po tobě,“ řekne mu a hned si uvědomí, že to myslí vážně, přestože na něj od posledního setkání sotva stihla pomyslet. Když totiž člověk celé dny tráví broušením, malováním, odhazováním sněhu a plánováním budoucnosti, na nějaké přemýšlení mu už moc času nezbyvá.

„Mně taky,“ zašeptá jí do vlasů. Dlouho tam jen bez hnutí stojí, pak ho Helena vezme za ruku.

„Pojď, uvařila jsem večeři.“

Vstoupí do domu a ona ho zatáhne do zrenovované kuchyně.

„Tadá!“ zvolá vítězně. „Tak tady se odteď budou připravovat samé delikatesy.“

Rikard se rozhlédne a je vidět, že je ohromený.

„Moc pěkné!“ řekne. „Moc, opravdu moc pěkné.“

„Nechtěla jsem, aby to byla taková ta strohá, minimalistická industriální kuchyň, co je jich teď všude plno, a proto jsem vybrala teplou barvu tapet a květinové obklady.“ Natáhne se přes kuchyňskou linku a pohladí dlaždičky. „Podle Louise jsou příšerné

a vůbec nezapadají do jejího stylového konceptu. Ale koneckonců je to *moje* kuchyň a *můj* domov, ne?“

Přistoupí k ní a chytne ji do náruče.

„Udělalas to naprosto správně,“ souhlasí. Rty jí přejíždí po šíji. „Má to takový francouzský šmrnc a to se k tobě hodí.“

„To je super, že to říkáš,“ vymaní se mu z náruče. „Protože já jsem vlastně uvařila francouzské jídlo.“ Zvedne hrnec, který stojí na sporáku. „Vezmi prosím tamhle na lince tu podložku pod kastrol a pojďme si sednout do jídelního sálu.“

Helena prostře jeden z menších stolů a zapálí svíčky. Sednou si naproti sobě a ona nadzvedne poklici.

„Tak prosím, nech si chutnat,“ pobídne ho. „Udělala jsem *bœuf bourguignon*.“

„Ó, fantazie!“ zaraduje se Rikard a pořádně si nabere.

„Co nového od poslední? Jak je?“ vyptává se ho Helena a nalije oběma červené víno.

Rikard jako by otázku přeslechl. Namísto toho řekne:

„Tady nahoře je teda fakt opravdová zima. Máte tu mnohem víc sněhu než my.“

Helena vykoukne z okna, ale venku se mezitím setmělo.

„Jo, i když pořád toho sněhu není tolik jako jindy. Každý den odhazovat nemusím.“ I ona si nandá na talíř. Zavoní to česnekem a slaninou. „Neodpověděl jsi mi,“ dodá a pozorně se na něj podívá.

Rikard sklopí oči do talíře.

„Je to docela náročný,“ přizná se. „Ale nechci, aby sis myslela, že jsem si k tobě přijel stěžovat.“

„No, ale mě to zajímá.“

Chvilíčku váhá. Prsty hladí sklenici.

„V baráku je příšerně prázdné,“ dostane ze sebe nakonec a lokne si vína. „Frida si odnesla všechno, na co má nárok, takže mi chybí spousta věcí a nábytku. Jsem tam jak starej mládenec... No a bez dětí je to prostě hrozně smutný.“

Hledí upřeně z okna. Několikrát zamrká. Helena mu položí ruku na jeho.

„Je to pro tebe velká změna,“ řekne. „Žil jsi s Fridou a dětmi neuvěřitelnou spoustu let, a tak není divu, že je pro tebe teď těžké být sám.“

Rikard se zachvěje, jako by se do něj najednou pustila zima.

„No nic, pojďme mluvit o něčem jiném,“ chce změnit téma. Nabere si další sousto. „Je to vynikající.“

I Helena je spokojená. Sušeného tymiánu je tam tak akorát.

„Tak třeba o téhle restauraci.“ Rikard se pokusí o úsměv, snaží se působit nadšeně. „Jaké exkluzivní věci tu budeš servírovat?“

„Neřekla bych, že to bude nějak exkluzivní. Chci prostě dělat poctivé jídlo z lokálních surovin. Něco v tom duchu.“

Rikard si přidá.

„Jako co třeba?“

Helena ví přesně, co ve své restauraci bude nabízet. Kolik bezených nocí jen proseděla u kuchyňského stolu a dávala dohromady jídelníčky. A jednu takovou noc se dokonce pustila do vaření jídla, které právě vymyslela. Když ve dvě hodiny ráno stála u kuchyňské linky obložené nejrůznějšími surovinami, bylo jí jasné, že je jako blázen. Jenže co měla dělat, když prostě nemohla usnout, jen ležela v posteli, slepě zírala do tmy a bojovala s neklidnými myšlenkami?

„Pro začátek budu mít na výběr ze dvou menu,“ prozradí mu. „Potom to trochu rozšířím.“

„To je rozumný,“ přitaká Rikard.

„Takže,“ pronese lehce teatrálním tónem. „Menu číslo jedna nabízí předkrm ve formě lahodných závitků ze sušené šunky a krému z kozího sýra od farmáře z Bruksvallarny.“

Rikard odloží příbor a upije vína. Helena pokračuje:

„Hlavní chod bude jelení svíčková s bylinkovým máslem a omáčkou z lišek, které jsem si samozřejmě na podzim sama nasbírala.“

„Páni, to zní skvěle. A co bude jako dezert?“

„Luxusní pannacotta s moruškami. Ty jsem taky natrhala já.“ Sama slyší, jak hrdě to zní. „Nepůjdeme se trošku projít? Strašně jsem se přecpala.“

Helena

KAPITOLA 8

KDYŽ VYJDOU NA dvůr, vládne už hluboká tma. Helena se zachvěje a Rikard jí dá ruku kolem ramen. Vydají se vzhůru k hlavní cestě. Na jasném nebi září hvězdy.

„A menu číslo dva?“ zeptá se Rikard.

Pohlédne na něj. Za chvíli bude mít úplně zmrzlé vousy.

„Jako předkrm slané koláčky s paštikou, slaninou a borůvkami, potom filátka ze sivena s francouzskou máslovou omáčkou *beurre blanc* a na závěr krémové *gino* s moruškami, malinami a borůvkami pod krustou z bílé čokolády.“

Sníh jim křupe pod nohama. Od úst jim ve tmě stoupá pára. Zahnou doleva a vydají se podél hlavní silnice.

„Všechno to zní naprosto skvěle,“ zhodnotí Rikard.

„Dík,“ vděčně se k němu přitiskne. Jako by i přes tlusté péřové bundy cítila teplo jeho těla. „Pak se najdou samozřejmě i hosté, kteří chtějí vlastní menu.“ Obrátí oči v sloup. „Tak například můj milý manželský pár Ella a Michaela. Ty by radši losí svíčkovou s jemným zelím a parmazánem. Tak ji budou mít.“

Všude je naprosté ticho, po silnici neprojede jediné auto, pod temnou zimní oblohou jsou tu jen oni dva.

„Něco mě napadlo,“ řekne Rikard po chvíli. Zastaví se.

„Copak?“

„Ty tady máš stodolu, vidíš?“ ujistí se. „Docela by mě zajímala.“

„Stodola?“

„Jo, všiml jsem si jí, když jsem přijel. Je to pěkný stavení, i když tedy ne zrovna v nejlepším stavu.“

„Skoro se to bojím přiznat, ale ještě jsem v ní nebyla,“ řekne Helena. „Prostě jsem to zatím nestihla. Nebo lépe řečeno, nebyla to priorit. Pro mě je hlavní dům.“

„Já miluju starý stodoly,“ prohlásí Rikard. „Nemohli bychom se do ní mrknout?“

„Jasně, proč ne.“

Pomalu se vrací zpátky ke statku. Naproti nad cestou se v několika domech svítí, možná to budou návštěvníci, co přijeli na víkend. Zatopili si v kamnech a už se nemůžou dočkat zítřejší lyžovačky.

Když dorazí ke stodole, Helena odhází sníh a otevře prohnílé dveře. Do nosu je udeří zápach starého sena, možná i krav. Můžou se takové pachy držet ve zdech i po tolika letech? Uvnitř je tma a Helena šmátrá po vypínači. Žádný tam však není.

„Tady asi elektrika natažená nebude,“ oduší Rikard.

Helena vytáhne z kapsy bundy čelovku.

„Nevíš, kdy tu měli naposled zvířata?“

Helena vkročí dovnitř a posvítí okolo sebe baterkou. „Slyšela jsem, že Hildin muž Ragnar na statku hospodařil, ale když mu zemřela jeho první žena, tak s tím skončil. Tuším, že to bylo někdy v padesátých letech. Od té doby to tady sloužilo spíš jako sklad.“

Rikard si rozsvítí mobil a obchází s ním stavení. Helena se ani nehne. V téhle budově se necítí dobře. Na zemi jsou zbytky starého zhnědlého sena, po stěnách je rozvěšené zemědělské nářadí, vidí stání pro dobytek se žlaby. Všude špína a smrad. Před očima se jí zjeví Ragnar se svou první ženou, jak tu spolu pracují. Krmí zvířata, nosí jim vodu, hladí jejich měkké čumáky.

„No teda, pojď se na něco podívat!“ zvolá Rikard.

Helena vykročí za ním.

„Skútr,“ ukáže nadšeně Rikard. „Úplný poklad.“

Obchází ho, sahá na něj. Helena si bleděmodrý skútr prohlíží a najednou si uvědomí, že je podobný tomu, co měl její táta,

když byla malá. Jezdil na něm a za sebou táhl na saních mámu a ji s Kattis.

„To je *Sno-Tric*,“ prohlásí s jistotou v hlase Rikard. „Tipnul bych tak z konce šedesátých let. Je v neuvěřitelně dobrém stavu.“

„Myslíš, že by ještě fungoval?“ zeptá se ho Helena a přistoupí blíž. Rikard zkušeně nadzvedne kryt motoru.

„Řekl bych, že postačí jen vyčistit svíčky a dolít benzín,“ mobilem svítí do motoru a dál mluví, ona však už pořádně neslyší, co říká.

„Aha,“ povzdechne jen a jde pryč. Potřebuje na čerstvý vzduch.

Venku se zhluboka nadechne. Nejradši by ze sebe všechno to staré a špinavé smyla. Co si vlastně s tím stavením počne? Má ho nechat zbořit a srovnat se zemí? Tuší, že by proti tomu Rikard protestoval. Nebo má stodolu zrenovovat a předělat k nějakému smysluplnému účelu? Třeba ji přestavět na světlý prostorný lokál pro velké akce? Představí si dlouhé masivní stoly s lavicemi, venkovské nádoby a svíčky ve starých skleněných láhvích. Obrátí se a vykročí k domu. Je úplná tma, jen pár hvězdiček se úpěnlivě snaží rozsvítit večerní oblohu.

V tu chvíli zaslechne startující motor a úplně vidí Rikardovu rozzářenou tvář, když se mu to povedlo nahodit. Vstoupí do domu, odloží si a dá vařit kávu k dezertu.